

Antwoord van Gedeputeerde Staten op vragen van

T.W.M. Beeloo (Volt)
(d.d. 27 augustus 2025)

Nummer
4285

Onderwerp
Weerbaarheid en veerkracht provincie Zuid Holland

Aan de leden van Provinciale Staten

Toelichting vragensteller

Vanwege de toenemende geopolitieke spanningen, hybride dreigingen, klimaatverandering en de kwetsbaarheid van vitale (digitale) voorzieningen neemt de kans op crises zoals stroomuitval, overstromingen of cyberaanvallen toe. De Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) presenteerde op 25 augustus 2025 een handreiking voor gemeenten en partners om de maatschappelijke weerbaarheid en veerkracht te versterken.¹

Deze handreiking bevat 41 maatregelen, die ook provinciale thema's raken, zoals mobiliteit, openbaar vervoer, vitale infrastructuur en samenwerking met maatschappelijke partners. Naast gemeenten is er dus ook een belangrijke rol weggelegd voor de provincie. Daarom, en in aanvulling op de beantwoording van eerdere vragen over de crisisparaatheid van de provincie², stellen wij de volgende vragen:

1. *Is het college kennisgenomen van de handreiking van de VNG over maatschappelijke weerbaarheid en veerkracht, en is de provincie op enige manier betrokken geweest bij de totstandkoming van dit document?*

Antwoord

Ja, het college heeft kennisgenomen van de handreiking van de VNG.

De handreiking van de VNG is opgesteld in samenwerking met de veiligheidsregio's. Zij geven hiermee invulling aan een strategie die eerder door de Europese Commissie is gepubliceerd. Deze strategie benadrukt het belang van civiele weerbaarheid (in de breedste zin van het woord), en biedt handvatten om dit te ontwikkelen. De handreiking is vooral gericht op de taak van de gemeenten bij crisis. De gemeenten hebben een operationele rol in de crisis. De provincie heeft deze rol niet. De provincie is niet betrokken geweest bij de totstandkoming van dit document

2. *Wordt er op dit moment door de provincie Zuid-Holland, of in Interprovinciaal Overleg (IPO)-verband, gewerkt aan een vergelijkbaar document of kaders voor de provinciale context? Zo niet, zijn GS bereid dit op te pakken of er in IPO-verband voor te pleiten?*

Antwoord

¹ [Handreiking weerbaarheid en veerkracht op lokaal niveau | VNG](#)

² [Beantwoording Statenvragen 4227 Volt - Crisisparaatheid provincie Zuid-Holland](#)

Door de provincie of het IPO wordt niet gewerkt aan een vergelijkbaar document. De provincie heeft namelijk geen operationele rol in tegenstelling tot de gemeenten maar een toezichthoudende rol bij de Veiligheidsregio's.

3. *Hoe zorgt de provincie ervoor dat vitale infrastructuur en voorzieningen (zoals openbaar vervoer, dijken, drinkwater en energie) in crisissituaties beschikbaar blijven? Hoe sluit dit aan op de maatregelen die gemeenten in de VNG-handreiking worden aanbevolen?*

Antwoord

Zoals al eerder aangegeven heeft de provincie geen operationele rol in de crisisstructuur van de veiligheidsregio's, de gemeenten hebben die rol wel.

Wat betreft de vitale infrastructuur en voorzieningen zoals openbaar vervoer, heeft de provincie alleen een rol voor dat deel waar de provincie verantwoordelijk voor is. De provincie is beheerder van de provinciale wegen en vaarwegen. Voor alle overige wegen en vaarwegen zijn gemeenten, Rijk en waterschappen verantwoordelijk. De provincie heeft uiteraard wel regelmatig overleg en afstemming met andere wegbeheerders, bijvoorbeeld via Zuid-Holland Bereikbaar en met de vervoersbedrijven die in onze OV-concessies actief zijn.

Wat betreft drinkwater heeft de provincie in crisissituaties geen directe (operationele) rol. De verantwoordelijkheid ligt expliciet bij de drinkwaterbedrijven.

Het Deltaprogramma Ruimtelijke Adaptatie (DPRA) is een gezamenlijk programma van het Rijk, provincies, gemeenten en waterschappen om Nederland weerbaar te maken tegen de gevolgen van klimaatveranderingen zoals hitte, droogte, wateroverlast en overstromingen. Het vergroten van weerbaarheid en veerkracht (centraal thema van de VNG-handreiking) is hierin ook een onderdeel. Wij zijn betrokken bij dit Deltaprogramma en werken (indirect) via de DPRA werkregio's aan een aantal maatregelen in de VNG-handreiking. Ook heeft de provincie met het convenant Klimaatadaptatief Bouwen een impuls gegeven aan klimaatbestendig bouwen. Het kaartmateriaal Water en Bodem Sturend inzicht in impact van klimaatveranderingen.

Voor energie is niet de provincie maar netbeheerders verantwoordelijk voor de beschikbaarheid van de energie-infrastructuur elektriciteit, zie de governance code die zij twee jaar geleden hebben ondertekend. [Veiligheid bevorderen | Netbeheer Nederland](#)

4. *Leiden de aanbevelingen tot nieuw beleid in Zuid-Holland? Bijvoorbeeld via een actualisatie van het door u eerder genoemde "Plan opschaling Crisisorganisatie bij incidenten en crises Zuid-Holland"?*

Antwoord

Nee de aanbevelingen leiden niet rechtstreeks tot nieuw beleid. Wel kan indirect, bijvoorbeeld via het Deltaprogramma en ons eigen klimaatadaptatieprogramma, beleidswijzigingen bijdragen aan het vergroten van maatschappelijke weerbaarheid en veerkracht.

5. *Welke rol ziet het college voor zichzelf bij het ondersteunen van gemeenten in randvoorwaarden die onder provinciale verantwoordelijkheid vallen, zoals mobiliteit, openbaar vervoer en infrastructuur (maatregelen onder 'Vitale voorzieningen')?*

Antwoord

Met het convenant 'Klimaatadaptief bouwen', de klimaatonderlegger en de kaarten Water en Bodem sturend ondersteunen we gemeenten bij vraagstukken over klimaatadaptatie, als onderdeel van maatschappelijke weerbaarheid.

De provincie heeft overleg met andere wegbeheerders via Zuid-Holland bereikbaar en met de regio's in Zuid-Holland via het Provinciaal Verkeers en Vervoersberaad (PVVB). Naast kennisuitwisseling en meedenken ziet het college geen specifieke rol voor zichzelf.

De provincie heeft alleen een rol voor voorzieningen of infrastructuur die onder de provinciale verantwoordelijkheid vallen. Zie hierbij ook het antwoord op vraag 3.

6. *Hoe stemt de provincie haar beleid af met de veiligheidsregio's en gemeenten in Zuid-Holland, gezien de VNG benadrukt dat samenwerking in de 'koude fase' cruciaal is?*

Antwoord

De provincie heeft geen uitvoerende taken in de veiligheidskolom vandaar dat het provinciale "plan opschaling Crisisorganisatie bij incidenten en crises Zuid-Holland 2020-2025" na vaststelling in GS in 2021, ter kennisname is gestuurd naar waterschappen en veiligheidsregio's (waarin ook de gemeenten zijn aangesloten).

7. *De VNG-handreiking bevat 41 maatregelen. Met welke van deze maatregelen wordt in Zuid-Holland concreet al iets gedaan, of is men van plan om hier op korte termijn mee aan de slag te gaan?*

Antwoord

De provincie gaat zelf niet aan de slag met de maatregelen die in de VNG-handreiking zijn aanbevolen omdat deze zijn gericht op operationele crisissituaties. Wel wordt via het Deltaprogramma Ruimtelijke Adaptatie indirect meegewerkt aan de volgende maatregelen: 1) continuïteitsplan, 3) Drinkwater, 5) Riolerings, 6) overstromingsbescherming, 8) oefenen, 9) steunpunten, 10) samenwerking bij rampen, 17-19) inwoners informeren en activeren en 40) samenwerking met ruimtelijke partners

8. *In eerdere beantwoording gaf het college aan dat wijzigingen in beleid en plannen via evaluaties van eerdere crises en incidenten worden meegenomen. Welke concrete aanpassingen zijn er inmiddels gedaan naar aanleiding van bijvoorbeeld de oorlog in Oekraïne en de COVID-pandemie?*

Antwoord

Voor Domein Facilitair wordt een nieuw crisisplan opgesteld. Hierin worden de ervaringen van de COVID-pandemie en de ontwikkelingen rondom de oorlog in Oekraïne opgenomen, voor zover die van toepassing zijn bij de functie en de rol van de provincie ten tijde van een crisis.

9. *Ondanks dat de provincie zelden eindverantwoordelijke is in crisissituaties, zijn er wel provinciale processen die moeten doorgaan. Worden er structureel oefeningen met crisisscenario's gehouden op provinciaal niveau? Zo ja, welke?*

Antwoord

Er zijn naar aanleiding van de actualisering/herziening van het provinciale "Plan opschaling Crisisorganisatie bij incidenten en crises Zuid-Holland 2020-2025", in oktober 2025 oefeningen gepland voor zowel bestuurders als ambtenaren voor crisis en incidenten.

Daarnaast hebben bepaalde onderdelen/teams van de organisatie eigen oefeningen op het gebied van crisissituaties. Zie ook antwoord 2 en 3 van statenvragen Volt nr. 4227 over Crisisparaatheid en opschaling.

Bij Domein Uitvoering worden er structureel oefeningen gehouden op het gebied van crisismanagement. Uitvoering organiseert tweemaal per jaar trainingen met inclusief een evaluatie. Ook incidenten worden meegenomen in de evaluatie. Op basis van deze uitkomsten wordt het Crisisbeheersingsplan van Domein Uitvoering actief aangepast, zodat het actueel en effectief blijft.

10. *De VNG-handreiking verwijst naar Europese en NAVO-afspraken over paraatheid en weerbaarheid.³ Hoe zorgen GS ervoor dat het beleid van de provincie Zuid-Holland hierbij aansluit?*

Antwoord

Zie antwoord op vraag 1.

11. *Hoe worden Provinciale Staten vroegtijdig betrokken bij beleidsvoornemens rond weerbaarheid en veerkracht?*

Antwoord

Provinciale Staten worden geïnformeerd als er een beleidsvoornemen is. Daarnaast staat het Provinciale Staten vrij om het onderwerp zelf te agenderen.

Den Haag, 7 oktober 2025

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
secretaris,

voorzitter,

drs. M.J.A. van Bijnen MBA

mr. A.W. Kolff

³ [EU-strategie voor een paraatheidsunie om opkomende dreigingen en crises te voorkomen en erop te reageren](#)